

Ranking the Impact of Home Businesses on the International Components and Indicators of the Social Dimension of Sustainable Urban Development

ABSTRACT INFO

Article Type

Original Research

Authors

1.Erfaneh sadat Ahmadi

2*.Azin Taghipour

3.Najmeh Dashtaki

4.Pegah Darvishzadeh

1.St. Master of Industrial and Organizational Psychology, Faculty of Psychology, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran.

2*.Assistant Professor, Department of General Psychology-Exceptional Children, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Iran. *(Responsible Author)

3.Assistant Professor, Department of Architecture and Urban Planning, Faculty of Arts and Architecture, Soore University, Tehran, Iran.

4.Instructor of Department of Psychology, Faculty of Human Sciences, Payam Noor University Lavasan Branch. Iran.

*Corresponding Author

a.taghipour@iauctb.ac.ir

Article History

Receive: November 7 , 2023

Accepted : November 25 , 2023

ABSTRACT

Aims: Home businesses have a historical background. With the advent of the virtual space, many people have started to create a business in their home environment for various reasons. This change has had many visible and invisible effects not only in the home and family, but also in the city. The upcoming research is focused on determining the ranking of the components and social dimensions of sustainable development under the influence of home businesses in order to determine their priority.

Methods: Descriptive-analytical research method with quantitative method and qualitative results and the results are based on the opinions of 35 experts based on the results of a specialized questionnaire. In conclusion, the 25 components and 9 indicators of the social subcategory of sustainable urban development based on the 2030 sustainable development document, using a structured questionnaire and its analysis with EXCEL and SPSS software, tries to make changes related to division and prioritization.

findings: The components “Social Empowerment, literacy , Quality Education , Social Responsibilities , Manpower Development, Social Confidence, Amount of Crimes, Neighborhood Development, Social Streaming” and the indicators “Education, Sustainable Cities and Communities, Social Security , Social Capital” are heavily influenced by home businesses .

Conclusion: The main results showed that home businesses, both online and offline, directly and indirectly have a significant impact on the social dimension of sustainable urban social development, And it is suggested to planning for sustainability goals of countries.

Keywords: Home Businesses, Online Business, Sustainable Urban Development, Social Dimension, Ranking.

رتبه‌بندی تأثیر کسب‌وکارهای خانگی بر شاخص‌ها و مؤلفه‌های بین‌المللی بعد اجتماعی توسعه پایدار شهری

عرفانه سادات احمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران-مرکزی، تهران، ایران

آذین تقی پور*

استادیار، گروه روانشناسی عمومی-کودکان استثنایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران-مرکزی، تهران، ایران

نجمه دشتکی

استادیار، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه سوره، تهران، ایران

پگاه درویش زاده

مربی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام نور واحد لواسانات، تهران، ایران

یافته‌های پژوهش: مؤلفه‌های توانمندسازی اجتماعی، سوادآموزی، آموزش با کیفیت، مسئولیت‌های اجتماعی اعتماد اجتماعی، توسعه نیروی انسانی، اعتماد اجتماعی، میزان جرایم، توسعه محله‌ای، جریان سازی اجتماعی با تأثیرپذیری قوی و شاخص‌های آموزش، شهرها و جوامع پایدار، امنیت اجتماعی، سرمایه اجتماعی به‌عنوان اثر پذیرترین شاخص‌ها در اولویت قرار دارند.

نتیجه‌گیری: نتایج عمده پژوهش نشان داد، مشاغل خانگی اعم از آنلاین و غیر آنلاین، بر اساس نتایج پژوهش به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر بعد اجتماعی توسعه پایدار اجتماعی شهری تأثیر قابل توجهی دارد و پیشنهاد می‌شود در برنامه‌های توسعه کشورها با اولویت بالاتری طرح‌ریزی شود.

کلید واژگان: مشاغل خانگی، کسب‌وکار آنلاین، توسعه

پایدار شهری، بعد اجتماعی، رتبه‌بندی

تاریخ دریافت: [۱۴۰۲/۸/۱۶]

تاریخ پذیرش: [۱۴۰۲/۹/۴]

* نویسنده مسئول: a.taghipour@iauctb.ac.ir

۱ مقدمه:

شبکه‌های بین‌المللی دانش در حال ظهور و گذار جهانی به سمت اقتصاد مبتنی بر دانش هستند که عنصر کلیدی در آن سرمایه انسانی است. به نظر می‌رسد اقتصاد مبتنی بر دانش همراه با پیشرفت‌های فناوری، نقش شهرها را به‌عنوان یک مکان مشترک برای کارآفرینان تقویت می‌کند و درعین حال، کسب‌وکارها را قادر می‌سازد تا به‌صورت آنلاین، بدون پیش‌فرض تجاری متعارف فعالیت کنند [۱]. اگرچه توسعه کسب‌وکارهای خانگی در بین افراد آسیب‌پذیر جامعه می‌تواند به لحاظ روانی، باعث افزایش رفاه ذهنی و عینی و بالا رفتن سطح زندگی، افزایش اعتماد و سرمایه روابط اجتماعی [۲] و مؤثر بر افزایش تولید ناخالص ملی باشد؛ با این وجود مشکلاتی در حوزه انرژی، نوسانات اقتصادی و ورشکستگی نیز در کمین آنهاست [۳]. در ایران صدور ۷۰ هزار مجوز مشاغل خانگی ظرف مدت ۷ ماه ابتدای سال ۱۴۰۱ شمسی [۴] و دو ماه پس از آن، صدور چهار هزار مجوز

چکیده

هدف پژوهش: کسب‌وکارهای خانگی از پیشینه تاریخی برخوردار است. با ظهور فضای مجازی بسیاری از افراد به دلایل مختلف شروع به ایجاد کسب‌وکار در محیط خانه خود نموده‌اند. این تغییر و تحول نه تنها در خانه و خانواده بلکه در شهر نیز تأثیرات آشکار و نا آشکار زیادی در پی داشته است. پژوهش پیش رو بر تعیین رتبه‌بندی مؤلفه‌ها و شاخص‌های تأثیرپذیر توسعه پایدار از کسب‌وکارهای خانگی جهت تعیین اولویت آنها متمرکز است.

روش پژوهش: روش تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی با روش کمی و نتایج کیفی و امتیازدهی بر پایه نظرات ۳۵ نفر از خبرگان به جهت‌گیری نتایج پرسشنامه تخصصی، شکل گرفته است. در خاتمه ۲۵ مؤلفه و ۹ شاخص زیرمجموعه بعد اجتماعی توسعه پایدار شهری بر اساس سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ با استفاده از پرسشنامه ساختاریافته و تحلیل آن با نرم‌افزارهای EXCEL و SPSS می‌کوشد تا متغیرهای مرتبط را طبقه‌بندی و اولویت‌بندی کند تا در تصمیم‌گیری‌های آینده کشورها مورد استفاده قرار گیرند.

به‌طور فراگیر و از جنبه‌های گوناگون به‌ویژه در کشورهای درحال توسعه به یک ضرورت بدل گشته است [۱۱-۱۳]. اتخاذ تصمیمات پایدار یک نگرانی عمده برای ادارات دولتی است که به دنبال توسعه بهترین شیوه‌ها و روش‌های نوآورانه برای مقابله با مشکلات پیچیده تصمیم‌گیری هستند. تصمیم‌گیری در زمینه‌های توسعه پایدار علاوه بر ارزیابی گزینه‌ها در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت، باید تعادل بلندمدت بین یکپارچگی محیطی، برابری اجتماعی و کارایی اقتصادی را تضمین کند [۱۴]. تحقق اهداف توسعه پایدار شهری با اجرای بهینه خط‌مشی‌های تدوین‌شده در این حوزه امکان‌پذیر خواهد بود. یکی از اسناد بالادستی کشور ایران در خصوص خط‌مشی‌های توسعه پایدار شهری، قانون برنامه ششم توسعه کشور است [۱۵]. اجرای خط‌مشی به عملیات و اقدامات سازمان‌ها و مؤسسات مجری وابسته است و چگونگی پیاده‌سازی برنامه‌ها و رویه‌های تعیین‌شده در مرحله شکل‌گیری خط‌مشی حائز اهمیت است [۱۶]. اجرای ناموفق خط‌مشی‌ها سبب بی‌اعتمادی مردم به مجریان و خط‌مشی‌گذاران می‌شود [۱۷]. تداوم این عارضه موجب می‌شود خط‌مشی‌ها، پایگاه مردمی و اجتماعی خود را از دست داده و جامعه با دید منفی یا بی‌تفاوتی با آنها برخورد کند [۱۸] و اعتماد عمومی که بزرگ‌ترین سرمایه هر نظام سیاسی است، کاهش پیدا کرده و به‌تدریج از بین برود و بعضاً آثار سوئی بر ارتباط میان مردم و دولت به دنبال خواهد داشت [۱۷]. در نتیجه بعد اجتماعی برای پایداری شهر یک رکن اساسی در تحقیقات پیش رو خواهد بود [۲۵-۱۹]. صبحی و همکاران در سال ۲۰۲۰ در پژوهشی با موضوع تحلیل دگرگونی سیاست‌گذاری‌های ساماندهی مشاغل شهری در برنامه‌های توسعه اجتماعی ملی ایران پس از انقلاب اسلامی اشاره می‌کنند که Michael Burry عدالت را منوط بر تأمین رفاه اجتماعی و Karl Marx در تأمین نیازهای اساسی انسان می‌داند؛ و پیشرفت برنامه‌های توسعه را در شش قسمت تدوین یافته، از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۸، در تصویر شماره (۱) ارائه نموده است [۲۶].

در استان تهران اعلام شد [۵]. با نگاهی به آسیای دور و اداره آمار کشور استرالیا در سال ۲۰۱۷ اعلام کرد علیرغم رشد ثبت شده مشاغل خانگی طبق سرشماری انجام گرفته، این شکل از اشتغال در شهرهای بزرگ استرالیا تنها در پنج سال تقریباً ۲۵ درصد رشد داشته است [۶] که از نرخ رشد کلی اشتغال قابل پیش‌بینی ۱۰٪، فراتر رفته است. به گفته میسون، کارتر و تگ در سال ۲۰۱۱ میلادی نیمی از کسب‌وکارهای کوچک در انگلستان خانگی هستند. مطالعات در مورد پیامدهای تغییر فضای مشاغل خانگی بر شهرها کمیاب است و در غیاب شواهد مبتنی بر تحقیق در مورد میزان تأثیر کار خانگی بر شهرها، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران اغلب این شکل از اشتغال را نادیده می‌گیرند. البته این شکاف دانش یک فضای تحقیقاتی برای بررسی آنچه جمعیت‌شناس استرالیایی برنارد سالت به‌عنوان «انقلابی آرام که در حومه شهر رخ می‌دهد» [۷] توصیف می‌کند که در آن، محله‌های مسکونی به‌تدریج به سمت محیط‌های شهری چندمنظوره تکامل پیدا می‌کنند [۸].

از سویی دیگر، امروزه مبحث پایداری شهری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که شامل پنج بعد پایداری اجتماعی، پایداری اقتصادی، پایداری زیست‌محیطی، پایداری کالبدی و پایداری نهادی است؛ بروندلند در سال ۱۹۸۷ ضمن تعریف توسعه پایدار، ابتدا بر نیازهای اصلی با در نظر گرفتن همزمان سه رکن اصلی توسعه پایدار که شامل رشد اقتصادی، حفاظت از محیط زیست و برابری اجتماعی تأکید داشت. با افزایش جمعیت شهری، شهرها در سراسر جهان به‌طور فزاینده‌ای برای بهبود کارایی و اثربخشی خود در مدیریت مسائل شهری برای توسعه پایدار و مدیریت بلایا به چالش کشیده می‌شوند؛ که این مسائل، مستلزم دگرگونی در الگوی موجود مدیریت شهری است [۹]. نظریه‌های بین‌رشته‌ای برنامه‌ریزی شهری به‌طور خلاقانه‌ای برای هدایت، هماهنگی و بهبود تولید پایدار شهری به کار می‌روند [۱۰]. همین امر موجب شده توسعه پایدار شهری

تصویر شماره (۱): دگرگونی سیاست‌گذاری‌های ساماندهی مشاغل شهری (۱۳۶۸-۱۳۹۸ ه.ش) (۲۶)

و تغییر تقاضای سلامت و اقتصاد ناشی از آن بسیاری از مشاغل کوچک و سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینی را تعطیل کند. یافته‌ها حاکی از آن است که زیان‌های اولیه فعالیت‌های کسب‌وکار کوچک پیامدهای مهمی برای سیاست‌گذاری، زیان‌های درآمدی و نابرابری اقتصادی داشته باشد [۳۱]. اجرای فاصله‌گذاری اجتماعی باعث شد افراد فعالیت‌های خارج از خانه خود را محدود کنند، در نتیجه گردش مالی کاهش یابد. بنابراین، کسب‌وکارهای کوچک و متوسط که آسیب‌پذیرتر باشند و برخی از آنها درباره مهارت‌های دیجیتال، مرتبط با کسب‌وکارشان آگاهی نداشتند. در واقع، در شرایط کووید-۱۹، کسب‌وکار آنلاین می‌توانست منجر به پایداری در تجارت آنها شود و حتی می‌توانست در آن زمان و در آینده اتفاق بیفتد. کووید-۱۹ می‌توانست با تحول دیجیتال منجر به پایداری در شرکت‌های کوچک و متوسط شود [۳۲]. همچنین موجب شد اکنون شاهد افزایش جمعیت افراد دارای مشاغل خانگی باشیم؛ اما یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که امروزه مدیران کسب‌وکار با آن مواجه هستند، ادغام پایداری در کارکردهای اصلی آنهاست. شرکت‌های فعال در عصر حاضر مجبور هستند از پذیرش صرف شیوه‌های سبز به سمت بازاریابی، طراحی مجدد و توسعه مجدد شیوه‌های تجاری به روشی پایدارتر جهش کنند. از آنجایی که سازمان‌های بیشتری به پایداری متعهد می‌شوند، نگرانی فزاینده‌ای برای

در سطح جهانی نیز «دستور کار ۲۰۳۰ SDGs (Sustainable Development Goals)» برای اهداف توسعه پایدار که از اسناد بالادستی سازمان ملل هست، نقشه راه تحقق این نوع از توسعه را در سطح جهان مشخص کرده و بر استفاده بهینه از آن برای تبدیل جهان به مکانی بهتر تا سال ۲۰۳۰ تأکید می‌کند. این منشور قرن بیست-ویکم برای «مردم و کره زمین» آشکارا تبلیغ می‌کند که ما می‌توانیم اولین نسلی باشیم که فقر را پایان داده است. همان‌طور که شاید آخرین نسلی باشیم که شانس نجات دادن زمین را دارد [۲۷] که چنین دیدگاهی می‌تواند از موارد اخلاقی، منطقی و شرعی آن بهره جوید.

در پژوهش‌های پیشین پیامدهای کارآفرینی زنان در مشاغل خانگی در سطح (فردی، گروهی و اجتماعی) تعیین شد [۲۸]. مهم‌ترین اثرات اجتماعی این‌گونه مشاغل بر زندگی زنان روستایی نیز شامل پنج مؤلفه اصلی (افزایش سطح مهارت‌های فنی و اجتماعی، علاقمندی به کسب اطلاعات، توسعه ارتباطات نهادی، توسعه ارتباطات اجتماعی و افزایش سطح مشارکت گروهی) بود [۲۹]. برای توسعه مشاغل خانگی و کسب‌وکارهای کوچک عوامل بسیار زیادی دخالت دارند که با توجه به اهمیت آنها باید راهکارهای مناسبی ایجاد شود [۳۰]. در زمان شیوع کووید ۱۹ انتظار می‌رفت که محدودیت‌های فاصله‌گذاری اجتماعی

طیف لیکرت و نتایج کیفی هست. ناهید عبدلی در سال ۲۰۲۳ متغیرهای مربوطه را تحلیل و در یک جدول با عنوان الگوی ترکیبی ارائه نموده است که این الگو توسط چند نفر از خبرگان تأیید و به‌عنوان ملاک در تهیه و تدوین پرسشنامه قرار گرفته است.

گنجاندن پایداری اجتماعی در سرتاسر عملیات تجاری آنها وجود دارد. مطالعه دکتر اجمال و همکارانش (۲۰۱۸) یکی از اولین پژوهش‌هایی بود که شاخص‌های پایداری اجتماعی را از دیدگاه‌های اجتماعی و شرکت محور شناسایی کرد که یک چارچوب جامع پایداری اجتماعی را ارائه داد و حتی ممکن است توسط سازمان‌ها در دنیای تجارت اتخاذ شود. یافته‌ها نشان داد که پایداری اقتصادی و زیست‌محیطی را می‌توان همراه با عوامل اجتماعی اصلی از جمله عدالت و برابری، فقر، بهداشت، آموزش، بزهکاری، جمعیت‌شناسی، فرهنگ و مشارکت کارکنان در یک سازمان هدایت کرد [۳۳]. در پژوهشی دیگر مشخص شد که ابعاد عملکردهای اجتماعی پایداری به‌طور مثبت بر مزیت رقابتی تأثیر می‌گذارد که با واسطه شهرت مشاغل، رضایت مشتری و تعهد سازمانی انجام می‌شود [۳۴]. همین تحقیق متذکر می‌شود و توصیف می‌کند که در آن محله‌های مسکونی به‌تدریج به سمت محیط‌های شهری چندمنظوره تکامل پیدا می‌کنند [۱]. البته یافته‌های عمده مجامع متعدد در مورد پذیرش و استفاده از رسانه‌های اجتماعی در منطقه خاورمیانه را تأیید کرده است [۳۵]. از این‌رو، پژوهش حاضر به این سؤال پاسخ می‌دهد که مشاغل خانگی (اعم از آنلاین و غیر آنلاین) که افراد در محیط خانه و در کنار خانواده شغل خود را اداره می‌کنند و رفت‌وآمد کمتری در اجتماع و سطح شهر داشته؛ اما از طریق فضای مجازی ارتباطات اجتماعی گسترده‌ای دارند، چه تأثیری بر بعد اجتماعی توسعه پایدار شهری با شاخص و معیارهای شناخته شده

طبق دستور کار جهانی ۲۰۳۰ خواهند داشت. این دستاوردها می‌تواند به مجریان و خط‌مشی‌گذاران چشم‌انداز بهتری برای برنامه‌ریزی این نوع از کسب‌وکار ارائه نماید.

مواد و روش:

پژوهش حاضر از نظر هدف در دسته تحقیقات توسعه‌ای- کاربردی با ماهیت تأییدی و از نظر گردآوری داده‌ها تحلیلی-توصیفی به روش کمی با استفاده از پرسشنامه

جدول شماره (۱): الگوی ترکیبی توسعه پایدار بر پایه سند ۲۰۳۰ (با تحلیل عبدلی) منبع: ناهید عبدلی، ۲۰۲۳ [۳۶]

ارائه شاخص‌ها و مؤلفه‌ها		
ابعاد	شاخص‌ها	متغیرهای توسعه
توسعه اجتماعی	سلامت و رفاه اجتماعی	وضعیت تغذیه، نسبت مرگ و میر، مدیریت فاضلاب، ارائه خدمات بهداشتی، مسکن
	آموزش	سوادآموزی، آموزش با کیفیت
	برابری	برابری جنسیتی، کاهش نابرابری‌ها، توسعه نیروی انسانی
	نهادهای توانمند	اطمینان به عملکرد نهادهای
	عدالت و صلح	
	شهرها و جوامع پایدار	توانمندسازی اجتماعی، جریان سازی اجتماعی، توسعه محله‌ای
	امنیت اجتماعی	میزان جرایم
	سرمایه اجتماعی	انسجام ملی، مشارکت مدنی، اعتماد اجتماعی، عضویت در نهادهای اجتماعی، مسئولیت‌های اجتماعی
	توسعه فرهنگی	تساهل قومی، تساهل دینی، آزادی عقاید و وجدان، احترام به حقوق انسانی، آموزش مسئولیت‌های مدنی

همچنین با توجه به اینکه جامعه پژوهش شامل خبرگان و افراد فرهیخته حوزه شهرسازی، کسب‌وکار، مشاغل و کارآفرینی هستند، تأثیر مشاغل خانگی (اعم از آنلاین و غیر آنلاین) بر توسعه پایدار شهری مستقیماً به هر مؤلفه امتیازدهی شده است، روایی محتوا، ملاک، سوری و سازه را داراست و پایایی پرسشنامه آلفای کرونباخ ۰/۸۹ / بدست آمده و قابل قبول است؛ که جدول شماره (۲) و (۳) آلفا کرونباخ مؤلفه‌ها و شاخص‌ها را نشان می‌دهد.

جدول شماره (۲): آلفا کرونباخ مؤلفه‌ها

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
تغذیه و وضعیت	103.2857	322.269	.230	.900
میر و مرگ تسیت	104.7429	300.726	.603	.892
فاضلاب مدیریت	104.5429	304.667	.580	.893
بهداشتی خدمات ارائه	103.7429	317.255	.374	.897
مسکن	103.5143	308.728	.579	.893
سوادآموزی	101.8571	319.832	.577	.895
کیفیت یا آموزش	102.1143	325.516	.274	.898
جنسیتی برابری	102.7429	311.844	.509	.894
نایرایی کاهش	102.8286	304.382	.671	.891
انسانی نیرو توسعه	102.3714	297.064	.798	.888
تهایی عملکرد به اطمینان	103.1143	290.692	.688	.889
صلح و عدالت	103.3143	297.692	.500	.896
اجتماعی توانمندسازی	101.5143	334.198	.039	.901
اجتماعی سازی جریان	102.6857	337.692	.077	.906
مطهرای توسعه	102.6857	333.987	.012	.903
جرائم میزان	102.6857	309.575	.579	.893
ملی انسجام	103.5143	293.434	.571	.893
مدنی مشارکت	102.7714	298.064	.693	.890
اجتماعی اعتماد	102.6000	308.835	.515	.894
اجتماعی نهادهای در عضویت	102.8571	312.126	.536	.894
اجتماعی مسئولیت‌های	102.2571	317.197	.421	.896
دینی و قومی تساهل	104.4571	318.079	.359	.897
وجدان و عقاید آزادی	104.4571	313.491	.536	.894
انسانی حقوق به احترام	102.7714	290.711	.801	.887
مدنی مسئولیت‌های آموزش	102.8000	299.224	.631	.891

جدول شماره (۳): آلفا کرونباخ شاخص‌ها، منبع: نگارندگان ۱۴۰۲

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
سلامت و رفاه اجتماعی	36.2786	44.183	.585	.807
آموزش	34.2986	46.834	.443	.821
برابری	34.9605	40.381	.750	.787
نهادهای توانمند	35.4271	34.897	.669	.795
عدالت و صلح	35.6271	35.808	.527	.827
شهرها و جوامع پایدار	34.6081	53.257	-.146	.861
امنیت اجتماعی	34.9986	41.976	.557	.807
سرمایه اجتماعی	35.1129	40.668	.861	.781
توسعه فرهنگی	35.9343	41.089	.804	.785

همچنین مشخصات نخبگان در جدول شماره (۴) ارائه شده است.

جدول شماره (۴): مشخصات نخبگان، منبع: نگارندگان ۱۴۰۲

متغیر	محدوده	تعداد	درصد
مکان	تهران	۳۵	۱۰۰
سن	بیشتر از ۴۰ سال	۳۵	۱۰۰
جنسیت	زن	۱۴	۴۰
	مرد	۲۱	۶۰
شغل	استاد و مدرس دانشگاه	۲۵	۷۱.۴
	کار آفرین نمونه و برتر	۱۰	۲۸.۶
درجه علمی	دانشیار و استاد	۲۵	۷۱.۴
	دکتری و استادیار	۱۰	۲۸.۶
رشته تحصیلی	مهندسی شهرسازی	۱۵	۴۲.۹
	مدیریت کسب و کار	۱۲	۳۴.۲
	مدیریت پروژه	۳	۸.۶
	مدیریت اقتصاد و بازرگانی	۵	۱۴.۳

روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند انجام شد و پژوهش در هشت گام پیشرفت داشته است. در گام اول مبانی نظری به صورت تحقیقات کتابخانه‌ای در منابع علمی و پژوهشی فارسی و انگلیسی مورد بررسی قرار گرفته است. در گام دوم

چند پژوهش برتر از لحاظ شناسایی و تحلیل ابعاد و مؤلفه‌های توسعه پایدار شهری در سطح جهانی انتخاب شده‌اند. در گام سوم با مشورت تعدادی از خبرگان برترین گزینه جهت تبدیل آن به پرسشنامه انتخاب گردید. در گام چهارم پرسشنامه در بعد اجتماعی با ۲۵ مؤلفه و ۹ شاخص در طیف لیکرت طراحی گردید تا بتوان مؤلفه‌های مربوطه را از طریق امتیازدهی سنجش نمود. در گام پنجم با مراجعه به خبرگان پرسشنامه‌ها جمع‌آوری شدند. در گام ششم پرسشنامه‌ها بررسی و وارد نرم‌افزار excel و SPSS شده و در گام هفتم خروجی‌ها تفسیر و نتیجه‌گیری رتبه‌بندی بر اساس امتیازات صورت گرفته است. در گام هشتم به صورت سلسله مراتبی هر یک از مفاهیم به صورت کیفی در سه دسته تأثیر ضعیف، متوسط و زیاد ارائه شده‌اند.

یافته‌ها:

با توجه به ماهیت توصیفی پژوهش در جدول زیر جمع‌بندی پرسشنامه‌ها ارائه شده است که نکته حائز اهمیت آن است که سؤال اصلی پژوهش تأثیر مشاغل خانگی (اعم از آنلاین و غیر آنلاین) بر اساس طیف لیکرت از (۱) به معنای خیلی کم تا ۷ به معنای خیلی زیاد، برای هر مؤلفه چه امتیازی دریافت خواهد نمود؛ در نتیجه این رتبه‌بندی مؤلفه و شاخص‌ها بر اساس مجموع پاسخ‌ها برای هر مؤلفه محاسبه شده است.

جدول شماره (۵): امتیازات و رتبه دهی به مؤلفه‌ها و شاخص‌های بعد اجتماعی از منظر نخبگان، منبع: نگارندگان ۱۴۰۲

رتبه	انحراف معیار	مجموع امتیازات	متغیر	مؤلفه
9.000	1.39	142.00	وضعیت تغذیه	مؤلفه
1.000	1.56	91.00	نسبت مرگ و میر	
2.000	1.43	98.00	مدیریت فاضلاب	
5.000	1.26	126.00	ارائه خدمات بهداشتی	
6.500	1.25	134.00	مسکن	
24.000	.74	192.00	سواد آموزی	
23.000	.94	183.00	آموزش یا کیفیت	
16.000	1.24	161.00	برابری جنسیتی	
12.000	1.27	158.00	کاهش نابرابری‌ها	
21.000	1.34	174.00	توسعه نیرو انسانی	
10.000	1.78	148.00	اطمینان به عملکرد نهادها	
8.000	1.98	141.00	عدالت و صلح	
25.000	.71	204.00	توانمندسازی اجتماعی	
18.000	1.26	163.00	جریان سازی اجتماعی	
18.000	1.11	163.00	توسعه محله‌ای	
18.000	1.21	163.00	میزان جرایم	
6.500	1.96	134.00	انسجام ملی	
14.500	1.48	160.00	مشارکت مدنی	
20.000	1.38	166.00	اعتماد اجتماعی	
11.000	1.17	157.00	عضویت در نهادهای اجتماعی	
22.000	1.15	178.00	مسئولیت‌های اجتماعی	
3.500	1.25	101.00	تساهل قومی و دینی	
3.500	1.11	101.00	آزادی عقاید و وجدان	
14.500	1.56	160.00	احترام به حقوق انسانی	
13.000	1.56	159.00	آموزش مسئولیت‌های مدنی	
1.000	.92	118.20	سلامت و رفاه اجتماعی	شاخص
9.000	.78	187.50	آموزش	
7.000	1.11	164.35	برابری	
4.000	1.78	148.00	نهادهای توانمند	
3.000	1.98	141.00	عدالت و صلح	
8.000	.82	176.69	شهرها و جوامع پایدار	
6.000	1.21	163.00	امنیت اجتماعی	
5.000	.96	159.00	سرمایه اجتماعی	
2.000	.98	130.25	توسعه فرهنگی	
-	.80	154.23	یعد اجتماعی توسعه پایدار	

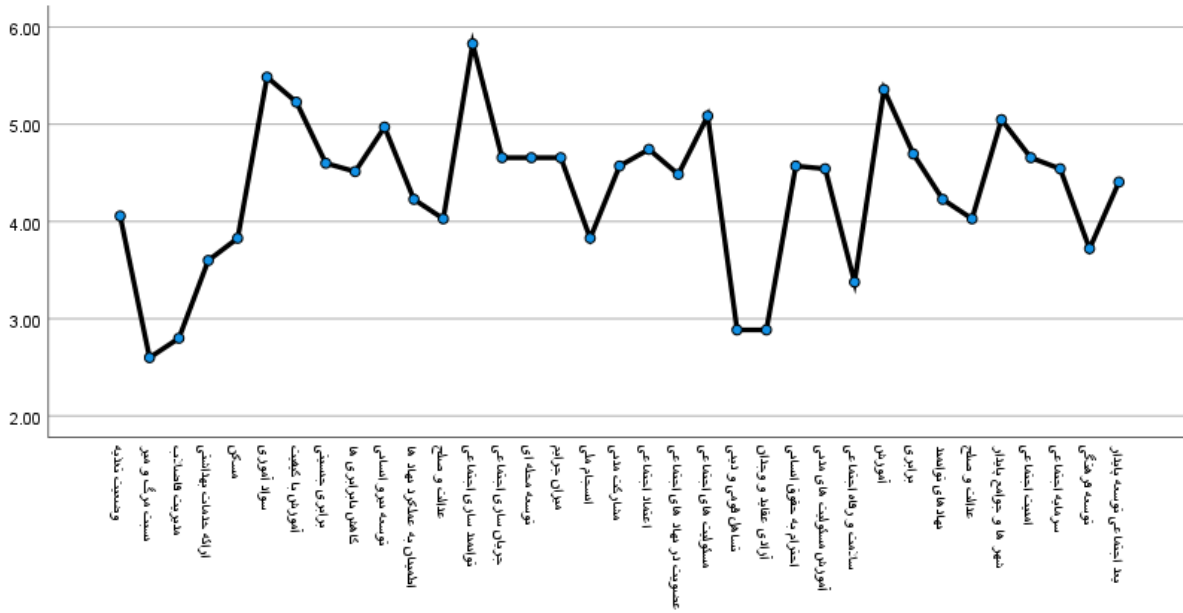
رتبه‌بندی شده‌اند، کمترین امتیاز به مؤلفه "نسبت مرگ و میر" و بیشترین امتیاز به "توانمندسازی اجتماعی" اختصاص یافته است. مؤلفه‌های تأثیرگذاری ضعیف و کمترین امتیاز عبارتند از:

- نسبت مرگ و میر
- مدیریت فاضلاب

بحث و تفسیر:

با توجه به جدول شماره (۵) و نظر به آنکه مؤلفه‌ها از (۱) به معنای کمترین میزان تأثیر و ۲۵ بیشترین مقدار تأثیر

- اختصاص یافته است. شاخص‌های تأثیرگذار به ترتیب کمترین امتیاز عبارتند از:
- تساهل قومی و دینی
  - آزادی عقاید و وجدان
  - ارائه خدمات بهداشتی
  - مسکن
  - انسجام ملی
- مؤلفه‌های تأثیرگذار با متوسط امتیاز به ترتیب از عبارتند از:
- وضعیت تغذیه
  - اطمینان به عملکرد نهادها
  - عضویت در نهادهای اجتماعی
  - کاهش نابرابری‌ها
  - آموزش مسئولیت‌های مدنی
  - مشارکت مدنی
  - احترام به حقوق انسانی
  - برابری جنسیتی
- همچنین مؤلفه‌های تأثیرگذار قوی با بیشترین امتیاز به ترتیب از عبارتند از:
- جریان سازی اجتماعی
  - توسعه محله‌ای
  - میزان جرایم
  - اعتماد اجتماعی
  - توسعه نیرو انسانی
  - مسئولیت‌های اجتماعی
  - آموزش با کیفیت
  - سوادآموزی
  - توانمندسازی اجتماعی
- با توجه به جدول شماره (۵) و نظر به آنکه شاخص‌ها از (۱) به معنای کمترین میزان تأثیر و ۹ بیشترین مقدار تأثیر رتبه‌بندی شده‌اند، کمترین امتیاز به شاخص " سلامت و رفاه اجتماعی" و بیشترین امتیاز به " آموزش"
- در تصویر شماره (۲) نیز اولویت هر یک از مؤلفه‌ها و شاخص‌ها بر اساس میانگین از (۱) تا ۷ امتیاز نشان می‌دهد که هر مؤلفه و شاخص که بالای عدد ۴ قرار گرفته باشد، تأثیر مثبت معنادار و هر مؤلفه و شاخص که بالاتر از عدد ۵ باشد که در مؤلفه‌ها شامل سوادآموزی، آموزش با کیفیت، توانمندسازی اجتماعی، مسئولیت‌های اجتماعی و در شاخص‌ها شامل آموزش و شهرها و جوامع پایدار هستند، تأثیر بسیار قوی، مثبت و معناداری دارد.

تصویر شماره (۲): نمودار خطی بر اساس میانگین مؤلفه‌ها و شاخص‌ها و بعد اجتماعی

نتیجه‌گیری:

۲۴۵ فاصله زیادی دارد و در ادبیات علمی می‌توان تحلیل کرد که از منظر خبرگان، مشاغل خانگی بر بعد اجتماعی توسعه پایدار تأثیرگذار بوده و با توسعه تحقیقات و گسترش سیاست‌گذاری‌ها می‌توان در برنامه‌ریزی‌های آینده، جهت اجرایی سازی توسعه پایدار شهری گام‌های مؤثری در این حوزه برداشت.

پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی به‌طور متمرکز و گسترده‌ای بر تأثیر مشاغل خانگی (اعم از آنلاین و غیر آنلاین) بر توسعه شهری و توسعه پایدار، پژوهش شود. با بررسی وضع موجود و حرکت به وضع مطلوب، می‌توان چشم‌انداز بهتری برای این موارد ترسیم نمود تا بتوان شاهد پیشرفت علم و اجرا در این مبحث بود.

تقدیر و تشکر:

از سرکار خانم دکتر مرجان جعفری روشن استاد راهنمای گرامی بابت هدایت، رهنمودها و حمایت علمی ایشان جهت تدوین این مقاله کمال تشکر را دارم. همچنین از جناب آقای دکتر مجتبی رفیعیان، جناب آقای دکتر کیانوش سوزنچی، جناب آقای دکتر اسماعیل نجار و جناب آقای دکتر مهدی حقیقت‌بین جهت رهنمودهای ارزنده ایشان و همین‌طور از جناب آقای دکتر محمدرضا بمانیان، جناب آقای دکتر محمدجعفر یوسفیان، جناب آقای دکتر سیدمهدی خاتمی، جناب آقای دکتر احسان رنجبر،

اکثر دولت‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که مشاغل خانگی می‌تواند درآمدهای زیادی را ایجاد کند که با مدیریت مناسب آن می‌توان در روند توسعه، بهبود و رفاه اجتماعی مؤثر باشد؛ بنابراین، جهت رشد و توسعه پایدار شهری که در نهایت به سطح ملی و کشوری کمک می‌کند. این مشاغل می‌توانند با محوریت توسعه پایدار شکل بهتری بگیرند و درعین حال با توجه به اینکه کسب‌وکار در خانه بر اساس شناسایی توانمندی اعضا و کارکنان می‌تواند موجب درآمدزایی افراد و افزایش دانش تجربی در خانواده و به تبع بالارفتن رفاه اجتماعی که در نهایت به بهبود توسعه پایدار شهری خواهد انجامید. چنانکه رفت‌وآمدهای کمتر، زمان کمتری از اتلاف وقت و انرژی را در پی خواهد داشت؛ و به‌طور کلی سرمایه اجتماعی، امنیت اجتماعی، شهرها و جوامع پایدار و آموزش به‌عنوان اثر پذیرترین شاخص‌ها می‌توانند به برنامه‌های شهری، ملی و کشوری با اولویت بالاتری طرح‌ریزی شوند. در یک اجماع کلی می‌توان نتیجه گرفت که تأثیر مشاغل خانگی بر بعد اجتماعی توسعه پایدار شهری (در تصویر شماره ۲) نشان داد که با میانگین مقداری بالاتر از ۴ تأثیر مثبت و معناداری دارد که در جدول شماره (۵) نیز با مجموع امتیاز ۱۵۴.۲۳ از حد پایین با مقدار ۳۵ فراتر رفته و از حد وسط با مقدار ۱۴۰ بیشتر است اما تا حد بالا با مقدار

development. *Government Information Quarterly*. 2022;39(1):101626.

[10] Cappa F, Franco S, Rosso F. Citizens and cities: Leveraging citizen science and big data for sustainable urban development. *Business Strategy and the Environment*. 2022;31(2):648-67.

[11] Meng C, Du X, Ren Y, Shen L, Cheng G, Wang J. Sustainable urban development: An examination of literature evolution on urban carrying capacity in the Chinese context. *Journal of Cleaner Production*. 2020;277:122802.

[12] Salet W, De Vries J. Contextualisation of policy and law in sustainable urban development. *Journal of Environmental Planning and Management*. 2019;62(2):189-204.

[13] Hansson S, Arfvidsson H, Simon D. Governance for sustainable urban development: the double function of SDG indicators. *Area Development and Policy*. 2019;4(3):217-35.

[14] pourbehi, T., jafarinia, G., Shamsoddini, A. Investigating the effect of social capital on sustainable urban development in Bushehr. *Geography (Regional Planning)*, 2022; 12(47): 200-217. doi: 10.22034/jgeoq.2022.306209.3317

[15] Frini A, Benamor S. Making Decisions in a Sustainable Development Context: A State-of-the-Art Survey and Proposal of a Multi-period Single Synthesizing Criterion Approach. *Computational Economics*. 2018;52(2):341-85.

[16] Dehbalaei M, Memarzadeh Tehran G, Daneshfard K. Key Factors in Evaluating the Implementation of the Sustainable Urban Development Policy in the Framework of the Sixth Plan. *Geographical Researches*. 2023;38(2):161-70.

[17] Dehbalaei M, Memarzadeh Tehran G, Daneshfard K. Designing a model for evaluating the implementation of the sustainable urban development policy in the framework of the sixth plan. *Quarterly Journal of the Macro and Strategic Policies*. 2022;10:180-205.

[18] Ghanouni H, Hashemi A, KARIMI KA. A Framework for Performance Evaluation of Police Stations Based on the Police Station Transformation Plan. 2022.

[19] Bayati MA, Sayadi S, Givaki E, Salajeghe S, Nikpur A. Identifying obstacles to the implementation of public policies in the Central Bank's Deputy Supervisor Group using the

جناب آقای دکتر حسن دانایی فرد، جناب آقای دکتر احمدعلی خائف الهی، جناب آقای دکتر سیدحمید خداداد حسینی بابت فرصت ارزشمندی که در اختیار بنده قرار دادند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

فهرست منابع:

[1] Zenkteler M, Darchen S, Mateo-Babiano I, Baffour B. Home-based work in cities: In search of an appropriate urban planning response. *Futures*. 2022;135:102494.

[2] Movahedi, R., & Pouya, M. (2023). Barriers and Solutions for the Development of Women's Home-Based Businesses (Case Study: Vulnerable Women in Hamedan City). *Education and Management of Entrepreneurship*, 2 (1), 93-107. doi: 10.22126/eme.2023.2507 (in Persian).

[3] Khalili Khezrabadi, M., Hassani, M. The Impact of Entrepreneurship Education and Entrepreneurial Social Identity on Entrepreneurial Intention of University Students; The Mediating Role of Entrepreneurial Self-Efficacy. *Education and Management of Entrepreneurship*, 2023; 1(1): 1-18. doi: 10.22126/eme.2023.2434

[4] Khosrow Shahi N. The statistics of issuance of home business licenses were announced. Iranian students' News Agency [ISNA]. 2022 November 14 , Monday.

[5] piri f. Issuance of 4,000 home business licenses in Tehran province. IRNA. 2022 November 30 , Wednesday.

[6] Statistics AB. Personal Safety. Australia. Statistics for family, domestic, sexual violence, physical assault, partner emotional abuse, child abuse, sexual harassment, stalking and safety. Australia ABS[Internet]. 2017.

[7] Zenkteler M, Foth M, Hearn GN, editors. Fostering home-based work and remote work in neighbourhoods: design scenarios. ERSA (The European Regional Science Association) Congress (59th ERSA Congress); 2019.

[8] Liu Z, Uyttenhove P, Zheng X. Moving urban sculptures towards sustainability: The urban sculpture planning system in China. *Sustainability*. 2018;10(12):4802.

[9] Zhang D, Pee LG, Pan SL, Cui L. Big data analytics, resource orchestration, and digital sustainability: A case study of smart city

- [30] Yaghoubi Farani A, Jalilian S. Social and Economic Consequences of Domestic Occupations of Rural Women in the County of West Islam-Abad. *SPACE ECONOMY & RURAL DEVELOPMENT* 2015; 4 (12) :93-113 doi: 10.18869/acadpub.serid.4.12.93
- [31] rambod, E., Mokhtarpour, M. Sociological Study of the Impact of Women's Employment on Social Development in Iran (Case of Study: Women Home Business Owners in 16th and 19th Districts of Tehran). *Journal of Iranian Social Development Studies*, 2020; 12(47): 133-158.
- [32] Fairlie R. The impact of COVID-19 on small business owners: Evidence from the first three months after widespread social-distancing restrictions. *Journal of economics & management strategy*. 2020;29(4):727-40.
- [33] Winarsih, Indriastuti M, Fuad K, editors. Impact of covid-19 on digital transformation and sustainability in small and medium enterprises (smes): A conceptual framework. Complex, Intelligent and Software Intensive Systems: Proceedings of the 14th International Conference on Complex, Intelligent and Software Intensive Systems (CISIS-2020); 2021: Springer.
- [34] Ajmal MM, Khan M, Hussain M, Helo P. Conceptualizing and incorporating social sustainability in the business world. *International Journal of Sustainable Development & World Ecology*. 2018;25(4):327-39.
- [35] Cantele S, Zardini A. Is sustainability a competitive advantage for small businesses? An empirical analysis of possible mediators in the sustainability–financial performance relationship. *Journal of Cleaner Production*. 2018;182:166-76.
- [36] Belitski M, Guenther C, Kritikos AS, Thurik R. Economic effects of the COVID-19 pandemic on entrepreneurship and small businesses. *Small Business Economics*. 2022:1-17.
- [37] Abdoli, N. Designing a Model of Socio-Economic Development of Iran – A Meta-synthesis Approach. *Program and Development Research*, 2023; 3(4): 81-117. doi: 10.22034/pbr.2023.360581.1265
- meta-combination method. *Public Policy In Administration*. 2021;12(3):31-46.[20] Jamali Haji Hassan Sofla, E., Nematollahi Bonab, S. examining and evaluating the role of citizens and their social participation in achieving sustainable urban development goals (case example: city of tabriz). *Urban Environmental Planning and Development*, 2021; 1(1): 95-112.
- [21] badraq nejad, A., Zand Salimi, M. Analysis of Urban Space Sustainability Indicators in Tehran Metropolitan Area with Spatial Justice Approach. *Geographical Engineering of Territory*, 2024; 7(4): -. doi: 10.22034/jget.2024.129963
- [22] Andalib Moghadam, Mohammad Kazem. The role of social capital in sustainable urban development. *New researches of geographical sciences, architecture and urban planning*. 2021;35(4):239-51.
- [23] Moghaddam SNM, Rafieian M. From the kingdom lash to participation: The tale of urban planning in Iran. *Social Sciences & Humanities Open*. 2020;2(1):100022.
- [24] Nop S, Thornton A. Community participation in contemporary urban planning in Cambodia: the examples of Khmuonh and Kouk Roka neighbourhoods in Phnom Penh. *Cities*. 2020;103:102770.
- [25] Martins MS, Kalil RML, Dalla Rosa F. Community participation in the identification of neighbourhood sustainability indicators in Brazil. *Habitat International*. 2021;113:102370.
- [26] Li W, Feng T, Timmermans HJ, Li Z, Zhang M, Li B. Analysis of citizens' motivation and participation intention in urban planning. *Cities*. 2020;106:102921.
- [27] Saboohi, E., Masoud, M., Moradi Chadegani, D., Sadeghy, N. Horizontal and vertical urban occupation arrangement policy transformation analysis in Iran's national social, economic & civilian planning after the Islamic revolution. *Urban Economics*, 2020; 5(1): 81-98. doi: 10.22108/ue.2021.127327.1178
- [28] A Critical Review of the 2030 Agenda for Sustainable Development. *Islamic Economics*, 2019; 18(72): 35-61.
- [29] Tabli, Bagharabadi A, Namazian, Rana. Designing a model of women's entrepreneurship based on home businesses using foundation data method. *Transformative Human Resources Quarterly*. 2023;2(1):15-32.